

ПОРОБЕНАТА КНИГА

Надъ Македония когато
тежеше робската верига,
по-скъпа и отъ чисто злато
за насъ бѣ ти, о родна книго!
И шомъ навънъ снѣгътъ огроменъ
затрупваше горитѣ съ прѣспи,
на видело, при буенъ огънь,
четѣхме те съ възторженъ трепетъ.
Мълвѣше ти на всички сбрани,
че живѣе Марко Кралевики,
че пакъ ще дойде, и ще стане
България земя велика.
И Марко весело излѣзе
изъ пещерната си тъмница,
видѣ, че съ марша си победенъ
вървятъ край Вардара войници.
Надъ тѣхнитѣ редици прави
плющѣха бодро знамената:
то бѣха българитѣ здрави,
които носятъ свободата.
И ти отново си на воля
о, българска прекрасна книго,
на тебъ се учимъ да се молимъ,
да трошимъ робство и вериги!

Богданъ Овесянинъ

РОДНА РЕЧЬ

Въ клонитѣ на разцвѣтѣлата праскова е кацнало пѣстро птиче — медониче. Чувашъ ли го, мое малко юначе? То се задѣхва отъ радостъ и пѣе, пѣе, пѣе. Не, то не пѣе. То говори на своя майчинъ езикъ, съ пѣсни малкото птиче изказва своята топла благодарностъ къмъ невидимия Създателъ. То разказва на свѣта, колко хубаво е да се живѣе, когато всички — и цвѣта, и птички, и люде — сж добри, съ чисти сърдца и помисли. Услушай се и вижъ: татъкъ на сливата чурули друго птиче. По-нататъкъ много птичета пѣятъ въ хоръ. Тѣй птицитѣ се разговарятъ. Ти не владѣешъ тѣхния езикъ, както и тѣ нашия. Но виждашъ, какъ тѣ се разбиратъ. Пристѣпи сега къмъ цвѣналата вишна. Тамъ

сж дошли златокрили пчелици. Виждашъ ли, мое момче, какъ весело жужукатъ, какъ пѣятъ? Тѣ сж залисани — всѣка въ своята работа, пѣятъ отъ радостъ и се подканятъ една друга, че трѣбва да събератъ повече медовина, за да иматъ презъ влажнитѣ и студени дни храна за себе си и за малкитѣ юначета, като тебе.

Ти не умѣешъ да мълвишъ тѣхния езикъ, но тѣ се разбиратъ прекрасно. Чувашъ ли кучето, какъ обажда за неканения гостенинъ? Котката иска на-топено залѣче въ млѣко, а кравата вика съ гласъ мѣничкото си теленце и то се обажда, сжщо съ мукане, отъ цвѣтната ливада. Тѣ всички се разбиратъ по своему. На своя езикъ се разбиратъ и щурцитѣ, скрити въ избуялата детелина, капкитѣ въ планинския ручей и всички животни, насѣкоми и птици въ тоя чуденъ Божи свѣтъ. Представи си, какъ би изглеждалъ свѣта, ако природата ги бѣ лишила отъ тоя даръ.

Езикътъ е най-голѣмото богатство за всички живи твари. Затова всички люде по земята, които живѣятъ въ голѣми общежития и често безцелно враждуватъ помежду си, говорятъ своя езикъ и така се разбиратъ единъ други. Безъ говоримия езикъ ние не можемъ нито мигъ. Той ни е потрѣбенъ всѣки день, като въздуха — на всѣка стѣпка, него слушаме и говоримъ.

А какъ ти е леко и драго, когато можешъ да се изразявашъ свободно на майчиния си езикъ и всички те разбиратъ! Безъ езикъ и писмо, ние щѣхме да си останемъ сжщитѣ ония диви и прости люде, каквито сж били нашитѣ прадѣди въ далечното минало, когато сж обитавали пещеритѣ и сж се хранѣли съ суровъ дивечъ и корени.

Ти си българче, мое малко юначе, синъ на юнашки народъ. Бжди гордъ, че си роденъ въ тази прекрасна земя! Ти си потомъкъ на двама велики българи, родени въ Солунъ, при брѣговетѣ на Бѣлото море, които преди 10 вѣка дадоха писмо и книга на българитѣ и чрезъ насъ — на всички славяни. Благодарение на тѣхъ, ние опазихме своята книга и своя езикъ до днесъ и имаме своя история преди другитѣ народи, които минаваха за по-напреднали отъ насъ.

Обичай езика, съ който си закърменъ отъ твоята майка, който говоришъ съ своето другарче, чрезъ който разбирашъ учителитѣ си! Чрезъ този езикъ ти опознавашъ свѣта и разбирашъ людетѣ. Това е езикътъ на твоитѣ дѣди, езикътъ на утрешнитѣ твои синове. Той е твоятъ роденъ български езикъ, мое момче! Обичай твоя звученъ и кръшенъ езикъ, на който сж написани най-хубавитѣ пѣсни и приказки, които ти си слушалъ! Обичай своя роденъ майчинъ езикъ, своята родна българска речъ! А чрезъ нея — и юнашкия български народъ и цѣлата родна земя, гдето живѣятъ българи.

Атанасъ Душковъ

